C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-1178/2024 Judecătoria Orhei sediul Central

Judecător: Veaceslav Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii

09 decembrie 2024
mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Bălți

În componența:
Președintele de complet: Ion Talpa
Judecătorii: Oxana Mironov și Svetlana Șleahtițki

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești Eugeniu Savca declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024, la cererea avocatului Sardari Marin în interesele condamnatului Macaru Tudor, privind aplicarea în privința condamnatului a prevederilor Legii 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova;

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul,-

C O N S T A T Ă:

La 26 decembrie 2022, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Central a parvenit spre examinare cererea avocatului Sardari Marin în interesele condamnatului Macaru Tudor privind aplicarea în privința condamnatului a prevederilor Legii 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea cererii s-a invocat că Macaru Tudor, reieșind chiar din conținutul motivării sentinței, este clar că el nu a sărit la bătaie, doar a stricat geamul la fereastră de la casa părintească, luând în considerație că, pe parcursul executării pedepsei sancțiuni disciplinare nu a comis, pagubă materială nu are de achitat, după eliberarea din penitenciar în baza încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central, a plecat la lucru în străinătate, a început să concubineze cu o femeie, astfel dorind să se integreze în societate și din luna august 2021 și până în august 2022, nu a încălcat legea, neavând nici o contravenție și nici o ordonanță din partea procurorilor, la fel studiind dosarul condamnatului și familiarizându-se cu materialele dosarului personal al condamnatului, a constatat că pe perioada cât s-a aflat în penitenciar nu a avut nici o sancțiune disciplinară, consideră că, întrunește

condițiile pentru aplicarea Legii cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova.

La fel, a relatat că, conform extrasului din procesul verbal nr. 18 Brănești din 22 decembrie 2022, prin care s-a examinat posibilitatea aplicării actului de amnistie, se caracterizează negativ, dar cu risc mediu, fapt care nu corespunde adevărului, or în dosarul personal al condamnatului nu sunt certificate care confirmă faptul dat, deoarece nu are nici o sancțiune disciplinară.

Astfel, avocatului Sardari Marin consideră că condamnatul Macaru Tudor întrunește condițiile necesare prevăzute de Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Telenești din 12 ianuarie 2023 a fost admisă cererea avocatului Sardari Marin în interesele condamnatului Macaru Tudor, privind aplicarea prevederilor Legii 243/2021, cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În temeiul art. 4 alin(2) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, s-a încetat procesul penal, cauza penală de condamnare a lui Macaru Tudor în baza Deciziei Curții de Apel Chișinău din 25.09.2019, în baza art. 152 alin (1), 3201 și 3201 Cod penal al RM condamnat definitiv la 4 (patru) ani și șase luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a eliberat condamnatul Macaru Tudor, din stare de detenție din momentul prezentării prezentei încheieri instituției penitenciare, dacă acesta nu este reținut sau deținut pe alte cauze penale.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2023 a fost admis recursul procurorului în Procuratura r. Telenești, Chipăruș Mihail și recursul Penitenciarului nr. 18 - Brănești declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Telenești din 12 ianuarie 2023, casată încheierea și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza în fond, prin încheierea judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024 a fost admisă cererea avocatului Sardari Marin în interesele condamnatului Macaru Tudor cu privire la aplicarea prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021.

În temeiul art. 7 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, s-a redus termenul de pedeapsă, stabilit condamnatului Macaru Tudor, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.09.2019, cu 1 (un) an și 6 (șase) luni.

Nefiind de acord cu încheierea dată, recurs a declarat directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești Eugeniu Savca, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024 şi pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea cererii avocatului Sardari Marin în interesele condamnatului Macaru Tudor privind aplicarea în privința condamnatului a prevederilor Legii 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea cererii de recurs, a punctat faptul că, Macaru Tudor își ispășește pedeapsa prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 22.04.2019 și recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (1), 320^1 și 320^1 Codul penal, stabilindu-i în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Codul penal o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 ani 6 luni. Iar, conform art. 84 alin. (4) Codul penal, a fost inclusă durata pedepsei executate parțial în baza sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 01.09.2017, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 5 ani închisoare.

Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25.09.2019 s-a admis apelul procurorului și avocatului Stegărescu Nelea în interesele inculpatului Macaru Tudor și pronunțată o nouă hotărâre prin care procesul penal de învinuire a lui Macaru Tudor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Codul penal, se încetează în baza art. 109 Codul penal, din motivul împăcării părților. În baza art. 84 alin. (1) Codul penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor, s-a stabilit definitiv o pedeapsă de 8 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 85 alin. (1) Codul penal s-a adăugat parțial partea neexecutată stabilită prin sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 01.09.2017, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 4 ani 6 luni închisoare.

Menționează că, prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 26 august 2022, s-a admis cererea avocatului Covaș Valeriu, în interesele condamnatului Macaru Tudor privind înlocuirea pârtii neexecutarea din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Codul penal, fiind înlocuită 2 (doi) ani, 22 (douăzeci și doi) zile închisoare cu 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021, a fost admis recursul Penitenciarului nr. 18 - Brănești, fiind pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care s-a respins ca nefondată cererea avocatului Covaș Valeriu, în numele condamnatului Macaru Tudor privind înlocuirea părții neexecutate cu o pedeapsă mai blândă. Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 08.07.2022 s-a dispus anunțarea în căutare a lui Macaru Tudor.

Astfel la data de 20 iulie 2022, Macaru Tudor a fost reținut la trecerea hotarelor Republicii Moldovei.

La data de 06 septembrie 2022, condamnatul Macaru Tudor a sosit în Penitenciarul nr. 18 - Brănești pentru executarea în continuare a pedepsei penale stabilite prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 25.09.2019.

Invocă, că la data de 14 noiembrie 2022, Comisia Penitenciarului nr.18 - Brănești, a examinat chestiunea privind aprobarea Raportului de evaluare, în privința condamnatului Macaru Tudor și în urma examinării Comisia a hotărât de a aproba raportul de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei ”nerealizat” și despre comportamentul condamnatului cu calificativul “negativ ”.

În partea ce vizează caracteristica condamnatului, precizează că, acesta a fost evaluat cu caracteristică negativă din următoarele considerente: nu a participat la munci neremunerate (care, potrivit art. 234 alin. (3) Codul de executare, sunt obligatorii pentru toți condamnații); nu a realizat Programul individual de executare a pedepsei; nu a participat la activități educative opționale de ocuparea a timpului liber; nu a participat la ore tematice și informative organizate în cadrul instituției penitenciare; nu a achitat în beneficiul bugetului de stat cheltuielile judiciare în mărime de 735,60 lei conform deciziei Curtea de Apel Chișinău din 25.09.1995 și cheltuielile judiciare în mărime 2 271,00 lei conform sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 01.09.2017, nu a executat condiționat (s-a eschivat de la executarea) 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității (hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 26 august 2022 prin care s-a admis cererea avocatului Covaș Valeriu în interesul condamnatului Macaru Tudor privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Codul penal); nu a dorit să obțină instruire profesională pe parcursul executării pedepsei (lipsa ocupației la libertate și fără orientare profesională).

Astfel, indică că aceste circumstanțe au fost ignorate de către instanță la emiterea încheierii din 12.01.2023, fiind inversată concluzia comisiei penitenciare fără careva temei, or, potrivit pct. 14 din regulamentul cu privire la întocmirea Raportului de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, aprobat prin Ordinul directorului ANO nr. 284/2021 majoritatea criteriilor de apreciere a conduitei persoanei condamnate sunt nesatisfăcătoare.

Mai mult ca atât, instanța și-a atribuit competențele exclusive ale comisiei, substituind-o în luarea unei decizii favorabile, fără a fi contestat și/sau anulat raportul de evaluare a condamnatului Macaru Tudor.

Cu referire la concluzia instanței privind „realizarea integrală a programului individual de executare a pedepsei” relatează că, reieșind din concluziile procesului de evaluare a riscului și nevoilor personale, se constantă că, deși în privința

condamnatului Macaru Tudor au fost planificate obligatoriu programe de resocializare în cadrul comisiei penitenciare, inclusiv pentru perioada anului 2022, însă condamnatul Macaru Tudor nu participat la nici o oră deși programele sunt obligatorii pentru toți deținuții.

Comunică, că la data de 23 iunie 2022, în cadrul Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 18 - Brănești, conducându-se de Regulamentul-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.2022, examinând posibilitatea înaintării demersului pentru aplicarea actului de amnistie în privința condamnatului Macaru Tudor, de către ofițerul Secției Reintegrare Socială (psiholog) a fost prezentată fișa de evaluare a riscului de recidivă, stabilindu-i risc de recidivă mediu.

Așa dar, se atestă faptul că, la data de 22 decembrie 2022, membrii Comisiei speciale, unanim prin vot, i-au respins condamnatului Macaru Tudor înaintarea materialelor către instanța de judecată privind posibilitate aplicării actului de amnistie, pe motiv că a fost caracterizată negativ, fapt ce contravine prevederilor art. 1 din Legea nr.243/2021 cu privire la amnistie.

În atare circumstanțe, se opinează asupra inaplicabilității față de condamnatul Macaru Tudor a prevederilor art. 7 alin. (1) lit. a) al Legii privind aplicarea în privința condamnatului a prevederilor Legii 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, dat fiind faptul că acesta nu întrunește una din condițiile prevăzute la art. 1 din prezenta lege.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2024, Colegiul penal și-a declinat competența de la judecarea prezentei cauzei în favoarea Curții de Apel Bălți.

La data de 03 octombrie 2024, prin încheierea Curții de Apel Bălți, prin prisma art. 447 alin. (1) Cod de pr. penală, s-a comunicat participanților la proces că, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces, tot odată în vederea examinării cauzei sub toate aspectele procedurale, prin esența art. 447 alin. (2) Cod de pr. penală, sa comunicat subiecților vizați în speță posibilitatea de a depune referință asupra recursului formulat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024, respectiv până la data examinării cauzei careva referință în sensul dat nu a parvenit, astfel instanța de recurs a considerat posibil examinarea cauzei în baza materialelor prezente la dosar.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor invocate în recurs, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți consideră necesar de a admite recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești Eugeniu Savca, cu casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei și emiterea unei hotărâri noi din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală prevede că, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.15) Cod procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare).

Art. 470 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1)-4), 6)-16), 171) şi 18) se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.

Potrivit prevederilor art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art. 272 alin. (1), (2) din Codul de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituţiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanţei de judecată competente conform art. 470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condiţiile Codului de procedură penală. Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanţei de judecată pentru examinarea posibilităţii aplicării actului de amnistie. În acest caz, instituţiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanţei de judecată dosarul personal al condamnatului.

În continuare Colegiul penal statuează că, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, **care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei**, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca

prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8.

Aliniatul (2) al aceluiași articol stipulează că, aplicarea amnistiei faţă de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – *comisii speciale*), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.

Conform alin. (3) al aceluiași articol, în temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

Subsecvent, alin. (6) din norma citată prevede că, persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

Din materialele cauzei penale se constată că, Macaru Tudor a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 22 aprilie 2019 în baza art. 152 al. (1), art. 320^1 și art. 320^1 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 ani 6 luni.

Iar, conform art. 84 alin (4) Codul penal, a fost inclusă durata pedepsei executate parțial în baza sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 01.09.2017, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 5 ani închisoare.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din 25.09.2019 a fost admis apelul procurorului și avocatului Stegărescu Nelea în interesele inculpatului Macaru Tudor și pronunțată o nouă hotărâre prin care procesul penal de învinuire a lui Macaru Tudor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin (1) Codul penal, a fost încetat în baza art. 109 Codul penal, din motivul împăcării părților.

În baza art. 84 alin (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor, s-a stabilit definitiv o pedeapsă de 8 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 alin (1) Codul penal s-a adăuga parțial partea neexecutată stabilită prin sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 01.09.2017, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 4 ani 6 luni închisoare.

Fiind respectată procedura prealabilă, la data de 22.12.2022 comisia penitenciarului a respins cererea condamnatului Macaru Tudor de a prezenta materialele și dosarul personal în instanța de judecată pentru aplicarea în privința

condamnatului a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece condamnatul Macaru Tudor se caracterizează negativ.

Drept urmare, avocatul Sardari Marin în interesele condamnatului Macaru Tudor s-a adresat către judecătorul de instrucție cu cererea privind aplicarea în privința condamnatului Macaru Tudor a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Fiind investit cu dreptul de a examina chestiunea cu privire la aplicarea în privința condamnatului Macaru Tudor a actului amnistiei Colegiul conchide că, judecătorul de instrucție în mod pripit și neîntemeiat a constatat că în privința lui Macaru Tudor sunt aplicabile prevederile art. 7 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În susținerea acestui deziderat Colegiul penal consideră că instanța de fond a adoptat o încheiere nemotivată, neglijând în totalitate materialele cauzei penale, prevederile legale aplicabile speței şi argumentele participanților la proces.

Sub acest aspect instanța de recurs constată că, prima instanță contrar celor stabilite de administrația penitenciarului, în mod eronat a stabilit că condamnatul Macaru Tudor se caracterizează pozitiv, or, amnistia reprezintă, în sine o cauză reală de excludere a răspunderii penale, având ca efecte cu privire la toți participanții la săvârșirea infracțiunii, însă, deoarece aceasta este incidentă *in rem*, și nu *in personam*, consecințele pot surveni numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții personale, iar, prin intermediul prevederilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, legiuitorul indică expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea și anume: *prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa*.

Cu referire la *primul aspect* prevăzut de legiuitor, instanța de recurs remarcă, că constatarea comportamentului pozitiv pe parcursul executării pedepsei penale se desprind ca urmare a resocializării penitenciare a condamnatului, reprezentând, per ansamblu un proces complex, care constă în activităţile socio-educative desfășurate de personalul penitenciar prin intermediul unui complex de măsuri cu caracter educativ, juridic, social, organizatoric, psihopedagogic etc., activități ce sunt aplicate în scopul modificării sistemului lui de valori antisociale având ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât de către condamnaţi, cât şi de către alte persoane,

numărul de stimulări pe perioada detenției, numărul sancțiunilor disciplinare, numărul de participări în activitățile educative în cadrul penitenciarului, caracteristica din partea membrilor de familie, cunoscuți, rude și prieteni, numărul condamnărilor, situația familială, predispoziția deținutului de a repara prejudiciul moral și material.

Cât privește cel *de-al doilea aspect* prevăzut de legiuitor privind evaluarea psihologică a condamnatului în scopul stabilirii riscului de recidivă, urmează a fi supuse aprecierii prevederile Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care la pct. 53, 55, 57 stabilesc că, psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați, va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6. Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog sau consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

Conform anexei nr. 6 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă că, prin „risc ridicat de recidivă” se înțelege predominarea factorilor criminogeni ce condiționează o recădere infracțională; „risc mediu de recidivă” – prezența redusă a factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni, dar prematură pentru diminuarea comportamentelor negative viitoare; „risc redus de recidivă” – prezența redusă sau lipsa factorilor criminogeni ce condiționează săvârșirea unei noi infracțiuni și duc la încetarea comportamentelor negative viitoare”.

Potrivit anexei nr. 7 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă trei categorii a nivelului de recidivă și anume, „scăzut”, „mediu”, „sporit”.

Aici, instanța de recurs învederează că, evaluarea psihologică a condamnatului trebuie să aibă o desfășurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor persoanei, vizând atât informații privitoare la condamnările anterioare, cât și la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracțional și circumstanțele în care acesta s-a produs: starea condamnatului până la săvârșirea infracțiunii (vârsta, circumstanțele, acțiunile, gândurile etc.); evaluarea proprie a infracțiunii săvârșite de către condamnat (recunoaște sau nu vina); analiza alternativelor comportamentului infracțional și de ce nu au fost folosite; studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de ușor a luat-o, dileme morale), precum și consecințele comportamentului

acestuia. În evaluarea personalității condamnatului, este necesar a stabili dacă factorii de risc persistă în continuare.

În această ordine de idei Colegiul penal notează că, urmare a parvenirii cererii condamnatului Macaru Tudor privind aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia, a fost efectuată caracteristica condamnatului, potrivit căruia ultimul a fost caracterizat negativ, deoarece nu a realizat în întregime programele puse la dispoziție de către instituția penitenciară, nu a manifestat interes față de activitățile de educație socială, nu a fost implicat în munci neremunerate/remunerate, dispune de prejudiciu material neachitat, ceea ce denotă faptul lipsei corijării și continuarea comportamentului antisocial.

Astfel, circumstanțele respective atestă că, în privința condamnatului Macaru Tudor nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, întrucât, pentru aplicarea actului de clemență este necesar existența și cumularea condițiilor stipulate la art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, și anume caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei și evaluarea psihologică, precum că, condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, fapt neîntrunit la caz.

Drept urmare, Colegiul conchide că prima instanță fără a lua în considerație raportul de evaluare a specialiștilor din instituția penitenciară, care nemijlocit l-au supravegheat pe condamnat pe parcursul executării pedepsei și în competențele cărora intră evaluarea psihologică a condamnatului și stabilirea riscului de recidivă, în mod eronat a reținut în sarcina condamnatului Macaru Tudor caracteristica pozitivă, din care motive recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești Eugeniu Savca urmează a fi admis, cu casarea încheierii judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024, rejudecată cauza și adoptată o nouă hotărâre de respingere a cererii privind aplicarea actului de amnistie, ca fiind neîntemeiată.

În corespundere cu art.449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești Eugeniu Savca declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024 în cauza lui Macaru Tudor, se admite, cu casarea încheierii contestate, rejudecarea cauzei și adoptarea unei hotărâri noi după cum urmează:

Cererea avocatului Sardari Marin în interesele condamnatului Macaru Tudor privind aplicarea în privința condamnatului a prevederilor Legii 243 din

24.12.2021 cu privire la amnistie, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului **Ion Talpa**
Judecători: **Oxana Mironov**
Svetlana Șleahtițki